

ATZINUMI

REĢIONU KOMITEJA

87. PLENĀRSESĪJA 2010. GADA 1. UN 2. DECEMBRĪ

Reģionu komitejas perspektīvas atzinums “ES enerģētikas rīcības plāns 2011.–2020. gadam”

(2011/C 42/02)

REĢIONU KOMITEJA

- atzinīgi vērtē, ka Eiropas Komisija savā paziņojumā “Enerģētika 2020 — Konkurētspējīgas, ilgtspējīgas un drošas enerģētikas stratēģija” pievērsusi uzmanību pašvaldībām kā būtiski svarīgam posmam inovatīvu, integrētu enerģētikas risinājumu attīstīšanā vietējā līmenī, un pozitīvi vērtē arī Eiropas Komisijas apņēmību stiprināt tādas iniciatīvas kā, piemēram, Pilsētu mēru pakts; tomēr pauž nožēlu, ka paziņojumā nav skaidri uzsvērta reģionu svarīgā nozīme;
- apzinās, no vienas puses, paziņojumā “Enerģētika 2020” izvirzītās vērienīgās prasības vietējā un reģionālā līmeņa ieguldījumam ES enerģētikas politikas mērķu īstenošanā un, no otras puses, pauž nožēlu, ka trūkst jaunu, konkrētu saistību attiecībā uz finansējumu, kas paredzēts vietējā un reģionālā līmeņa ieguldījumiem ilgtspējīgā enerģētikā;
- aicina noteikt nepieciešamās enerģijas daudzuma samazināšanu par absolūtu prioritāti. Tāpat kā Eiropas Parlaments 2010. gada jūnija rezolūcijā par stratēģiju “Eiropa 2020”, arī Komiteja aicina izvirzīt saistošu mērķi līdz 2020. gadam samazināt enerģijas patēriņu par 20 %. Šajā sakarā, lai nodrošinātu atbalstu pasākumiem, to vispārējo koordināciju un saskaņotību, ir skaidri jādefinē dažādie intervences līmeņi;
- aicina izvirzīt enerģētikas politiku par vienu no galvenajām ES budžeta prioritātēm, lai šīs politikas īstenošanai varētu izmantot lielāku daļu kohēzijas politikai piešķirto līdzekļu. Struktūrfondu līdzekļu konkrētas izmantošanas prioritātes jānosaka vietējā un reģionālajā līmenī.

Ziņotājs: *Michel Lebrun* kgs (BE/PPE), Beļģijas franču valodas kopienas parlamenta deputāts

REĢIONU KOMITEJA

1. atgādina Eiropas Savienības iestādēm nepieciešamību nodrošināt dalībvalstu iedzīvotājiem drošu, cenu ziņā pieņemamu un ilgtspējīgu piekļuvi energoresursiem. Šajā nolūkā enerģētikas politika var būtiski sekmēt efektīvāku enerģijas un resursu izmantošanu Eiropā, resursu saglabāšanu, CO₂ emisijas samazināšanu un Eiropas drošības un konkurētspējas palielināšanu atbilstīgi jaunajai Eiropas nodarbinātības un izaugsmes stratēģijai "Eiropa 2020" ⁽¹⁾;

2. vēlreiz uzsver, ka vietējā un reģionālā līmeņa pasākumiem ir svarīga nozīme šo mērķu sasniegšanā. Reģionu un pilsētu izšķirošo nozīmi minēto mērķu sasniegšanā jau plaši atzinusi Eiropas Komisija un Eiropas Parlaments;

3. atzinīgi vērtē, ka Eiropas Komisija savā paziņojumā "Enerģētika 2020 — Konkurētspējīga, ilgtspējīga un droša enerģētikas stratēģija" pievērsusi uzmanību pašvaldībām kā būtiski svarīgam posmam inovatīvu, integrētu enerģētikas risinājumu attīstīšanā vietējā līmenī, un pozitīvi vērtē arī Eiropas Komisijas apņēmību stiprināt tādas iniciatīvas kā, piemēram, Pilsētu mēru pakts; tomēr pauž nožēlu, ka paziņojumā nav skaidri uzsvērti reģionu svarīgā nozīme;

4. norāda, ka transports, mājokļi, sabiedriskās ēkas un sabiedrisko vietu apgaismes u.c. publiskā infrastruktūra, ko plāno un nodrošina vietējās un reģionālās pašvaldības, ir jomas, kurās iespējams panākt CO₂ emisijas samazinājumu, patēriņa regulēšanu un ievērojamus enerģijas ietaupījumus;

5. tāpēc aicina turpmāk izstrādāt tādu Eiropas enerģētikas politiku, kas sekmētu dalībvalstu un Komisijas efektīvu koordināciju valsts, reģionālajā un Eiropas līmenī; jau šīs politikas izstrādes sākumposmā jāņem vērā reglamentējošie un finansiālie aspekti, kā arī tās īstenošanai nepieciešamie ieguldījumi fiziskajā un cilvēkkapitālā;

6. uzsver, ka ir svarīgi stiprināt instrumentus, kas veicina atjaunojamo energoresursu un energoefektīvu un iedarbīgu risinājumu attīstību vietējā un reģionālajā līmenī. Šim mērķim ir jāparedz atbilstošs finansējums, kas pieejams vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

7. apzinās, no vienas puses, paziņojumā "Enerģētika 2020" izvirzītās vērienīgās prasības vietējā un reģionālā līmeņa ieguldījumam ES enerģētikas politikas mērķu īstenošanā un, no otras puses, pauž nožēlu, ka trūkst jaunu, konkrētu saistību attiecībā

uz finansējumu, kas paredzēts vietējā un reģionālā līmeņa ieguldījumiem ilgtspējīgā enerģētikā;

8. aicina pielāgot ES finansējumu, par prioritāriem nosakot pasākumus atjaunojamās enerģijas ražošanas līdzekļu attīstībai un energoefektivitātes uzlabošanai. Jāveicina Eiropas Investīciju bankas aizdevumu pieejamība vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kuras vēlas ieguldīt energoefektivitātes programmās un pasākumos, sekmēt atjaunojamu energoresursu izmantošanu un samazināt CO₂ emisiju; turklāt būtu jāveido Enerģētikas investīciju fonds, finansējot to no jaunā Eiropas mēroga CO₂ nodokļa, ko piemērotu lielākajiem siltumnīcefekta gāzu emisijas avotiem;

1. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

Svarīgākās atziņas

9. pauž gandarījumu, ka Eiropas Komisija aicinājusi Komiteju izteikt savu viedokli par reģionu nozīmi saistībā ar jauno enerģētikas politiku un jauno enerģētikas rīcības plānu;

10. uzsver, ka ir svarīgi izstrādāt tālejošu un novatorisku Eiropas enerģētikas stratēģiju, kas ļautu Eiropas Savienībai izvirzīties līderpozīcijā energoefektivitātes un atjaunojamu energoresursu izmantošanas progresīvo tehnoloģiju jomā. Šajā stratēģijā jāiekļauj energoapgādes drošība (kurai nepieciešama daudzveidošana), enerģijas patēriņa kontrole, pieņemamas cenas un vides aizsardzība; energoapgādes drošībai un cīņai ar klimata pārmaiņām jāpiemēro integrēta pieeja. Ir svarīgi, lai enerģijas cenas būtu pieņemamas trūcīgākajiem iedzīvotājiem, kuri bieži vien lielu daļu no saviem ienākumiem patērē apkurei, dzesēšanai, apgaismojumam un dažādām ierīcēm, un lai energoefektivitātes programmas prioritāri tiktu orientētas uz tiem, kam tās visvairāk vajadzīgas;

11. aicina noteikt nepieciešamās enerģijas daudzuma samazināšanu par absolūtu prioritāti un stiprināt šīs jomas politikas visos līmeņos. Tāpat kā Eiropas Parlaments 2010. gada jūnija rezolūcijā par stratēģiju "Eiropa 2020", arī Komiteja aicina izvirzīt saistošu mērķi līdz 2020. gadam samazināt enerģijas patēriņu par 20 %, lai panāktu reālu enerģijas patēriņa samazinājumu. Lai nodrošinātu atbalstu pasākumiem, to vispārējo koordināciju un saskaņotību, ir skaidri jādefinē dažādie interferences līmeņi;

12. uzskata, ka Eiropas Savienība varēs panākt ilgtspējīgu, efektīvu, daudzveidīgu un konkurētspējīgu enerģijas avotu struktūru, ja nostiprinās materiālos un finanšu instrumentus, kas paredzēti pētniecībai un tehniskiem jauninājumiem energoefektivitātes, atjaunojamu energoresursu attīstības un enerģētikas atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes jomā;

⁽¹⁾ Reģionu komiteja tuvākajā laikā sagatavos atzinumu, kurā apskatīs jautājumus par CO₂ emisijas samazināšanu un klimata pārmaiņu seku apkarošanu.

13. atbalsta *Barroso II* Komisijas politiskās pamatnostādnes, ar kurām saskaņā "Energoapgādes drošībai un piemērotiem savienojumiem būs noteicošā loma turpmākajā izaugsme"; tomēr pauž nožēlu, ka Komisijai trūkst redzējuma par ekonomikas attīstību, kas balstīta uz nodarbinātību, un ka nepietiekami uzsverta reģionu un atjaunojamu energoresursu nozīme;

14. atzinīgi vērtē Komisijas ieceri izveidot visā Eiropas teritorijā jaunu, vērīgu un viedu elektroenerģijas un gāzes tīklu, kurā apvienoti tradicionālie un atjaunojamie enerģijas avoti un kas atbilstu divkārtšajam mērķim – nodrošināt Savienības dalībvalstu energoapgādes drošību un samazināt emisijas, lai ierobežotu klimata pārmaiņu sekas;

15. norāda, ka ārējās enerģētikas politikas īstenošanā ir vajadzīga dalībvalstu savstarpējā solidaritāte;

16. aicina Eiropas iestādes panākt ES energoapgādes iekšējās un ārējās dimensijas lielāku līdzsvarotību, plašāk atbalstot pētniecību un energoefektivitātes pasākumu īstenošanu nekā ieguldījumus jaunos risinājumos fosilā kurināmā pārvadāšanai no trešām valstīm;

17. atzīmē, ka galvenā uzmanība ES enerģētikas politikā jāvelta gāzes un elektroenerģijas iekšējā tirgus izveides pabeigšanai, savienojumu izveidi ieskaitot; vienlaikus atzīst: ņemot vērā pašreizējo ekonomisko situāciju, ja enerģētikas uzņēmumiem turpmākajos 20 gados būs jāiegulda viens triljons *euro* jaunas paaudzes tehnoloģijās un infrastruktūrā, lai nodrošinātu energoapgādes plūsmu, pārejot uz enerģiju ar zemu oglekļa emisijas līmeni, bankas un citas finanšu iestādes varētu prasīt, lai valstu valdības, ES struktūras vai Enerģētikas investīciju fonds garantētu ar inovatīviem projektiem saistīto risku un projektu finansēšanu ar aizdevumu. Šādi ieguldījumi varētu radīt tūkstosiem kvalificētu darbinieku un palielināt Eiropas uzņēmumu konkurētspēju pasaules tirgū;

18. uzsver, ka īpaša nozīme ES energoapgādē turpmāk būs enerģijas ražošanai jūrā;

19. norāda, ka saules enerģija ir galvenais atjaunojamais energoresurss Vidusjūras reģionos un tam ir viens no augstākajiem izmantošanas potenciāliem pasaulē. Tādēļ nākotnē saules enerģijas ražošana būtiski palīdzēs nodrošināt ES energoapgādi;

20. norāda, ka energotaupības pasākumu īstenošanai saskaņā ar mērķiem 20-20-20 ir vajadzīgi būtiski ieguldījumi rūpniecības, transporta, telekomunikāciju un mājokļa nozarēs, kā arī sabiedriskajās un tirdzniecības ēkās. Tieši ēku un transporta energoefektivitātes, kā arī zemes izmantošanas pārvaldības jomā vietējās un reģionālās pašvaldības var sniegt būtisku ieguldījumu energoapgādes problēmas atrisināšanā, jo enerģijas pieprasījuma samazināšanās mazina arī politisko atkarību no trešām valstīm, kas piegādā enerģiju; uzsver arī, ka stabilas

nozāres, kurā darbojas enerģētikas pakalpojumu uzņēmumi, izveide var būtiski sekmēt investīcijas gan publiskajā, gan privātajā sektorā energotaupības, energoefektivitātes un enerģijas avotu dažādošanas nolūkā;

21. aicina Komisiju apsvērt iespēju noteikt mērķus, lai ik gadu palielinātu ēku renovācijas apjomu, nosakot ēku energoefektivitātes sertifikācijas minimālās robežvērtības, kā arī aktīvāk pievērsties būvniecības nozares darbaspēka apmācības stratēģijai, lai veiksmīgi īstenotu energoefektivitātes pasākumus un lai sagatavotu sertificētus ekspertus energoaudita veikšanai; turklāt vajadzētu veikt pasākumus, lai saskaņotu dalībvalstīs piemērotās ēku energosertifikācijas procedūras;

22. uzsver, ka fundamentālajai pētniecībai enerģētikas jomā, kas ir pamats progresīvo tehnoloģiju attīstībai atjaunojamu energoresursu ražošanas un energotaupības jomā, jābūt Eiropas enerģētikas rīcības plāna centrālajam elementam. Eiropas Savienībai būtu jāgarantē pietiekamu un pieejamu līdzekļu piešķiršanu jebkuram projektam, kas varētu sekmēt progresu šajā jomā;

23. aicina izvirzīt enerģētikas politiku par vienu no galvenajām ES budžeta prioritātēm, lai šīs politikas īstenošanai varētu izmantot lielāku daļu kohēzijas politikai piešķirto līdzekļu. Struktūrfondu līdzekļu konkrētas izmantošanas prioritātes jānosaka vietējā un reģionālajā līmenī. Šajā sakarā Reģionu komiteja atzinīgi vērtē un atbalsta Eiropas Komisijas ieceri atbalstīt vietējos risinājumus enerģētikas jomā un turpināt attīstīt iniciatīvu "viedās pilsētas", lai sekmētu "tīrus" ieguldījumus, kas paredzēti energoefektivitātes uzlabošanai un klimata pārmaiņu seku ierobežošanai, īstenojot mērķtiecīgas vietējā līmeņa politikas ilgtspējīgas enerģētikas jomā, un aicina Komisiju un Padomi izstrādāt šim mērķim paredzētus decentralizētus finanšu instrumentus. Tāpēc jāpanāk, lai pēc iespējas vairāk pilsētu teritoriju gūtu labumu no "viedo pilsētu" iniciatīvas;

24. uzskata, ka enerģētikas stratēģijā 2011.–2020. gadam jāpievērš vairāk uzmanības siltumenerģijai (apkure un dzesēšana), jo tai ir būtiska nozīme ES enerģētikas bilanci un ievērojams energoefektivitātes potenciāls. Turklāt apkure ir viens no perspektīvākajiem virzieniem gan atjaunojamu enerģijas avotu izmantošanā, gan siltumenerģijas ražošanas efektivitātes uzlabošanā; vajadzētu sekmēt siltumenerģijas centralizētu ražošanu un piegādi, izstrādājot jaunus saskaņotus tiesību aktus, kas atvieglo tās ieviešanu;

25. aicina Eiropas Komisiju nekavējoties pievērsties stratēģiski nozīmīgiem jautājumiem, proti, attiecīgu pasākumu un instrumentu izmantošanai, lai nodrošinātu efektīvākus tarifu rādītājus, kā arī sekmēt energotaupību, enerģijas saprātīgu izmantošanu un pāreju uz atjaunojamu energoresursu izmantošanu patērētāju vidū, piemērojot emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, energoresursu nodokļus un atteikšanos no subsīdijām tradicionālajam kurināmajam;

26. rosina Komisiju izstrādāt instrumentus, kas ļautu publikajām iestādēm un investoriem gūt finansiālu labumu no pozitīviem ārējiem faktoriem, ko sekmē ieguldījumi energoefektivitātē un atjaunojamās enerģijas jomā. Lai to panāktu, būtu plaši jāizmanto "balto sertifikātus" vai citus tirgus instrumentus, kas sekmē šādu tehnoloģiju pozitīvo ietekmi;

27. vēlreiz izvirza iepriekšējā RK atzinumā par šo tematu ⁽²⁾ ierosināto priekšlikumu – nepieļaut, ka enerģijas subsidēšanas mehānismu izmantošana kaitē mērķtiecīgiem ekonomiskiem stimulēšanas instrumentiem, – lai enerģiju izmantotu efektīvāk un, ja iespējams, mazākā apjomā;

28. norāda, ka valstu līmenī aktīvāk jārīkojas, lai īstenotu enerģētikas tirgus pasākumu trešo paketi. Atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes jomā, kā arī Eiropas energotehnoloģiju stratēģiskā plāna ietvaros pieņemto pasākumu īstenošana ir pirmais solis, lai sasniegtu tālejošos mērķus 20-20-20, jo tiesību aktu piemērošana radīs stabilu vidi, kurā uzņēmumi varēs plānot savus ieguldījumus un darbības;

29. piekrīt Komisijas nostājai, ka konkurētspējīgam un efektīvam enerģētikas iekšējam tirgum ir būtiska nozīme, lai īstenotu ES izvirzītos ilgtermiņa mērķus enerģētikas un klimata jomā. Šāda tirgus izveidei jāparedz efektīvāki regulatīvie kontroles pasākumi, stabils tiesiskais regulējums, kas sekmētu atjaunojamās enerģijas attīstību, pārskatāmāki, izmaksu ziņā lētāki un atjaunojamai enerģijai pieejamāki noteikumi un administratīvās procedūras, kā arī vienkāršota un tūlītēja patērētāju piekļuve pilnīgai, precīzai un ticamai informācijai par enerģiju, sekmējot sabiedrības apmācību par enerģijas efektīvu izmantošanu, kā arī transporta sistēmu dalībnieku pilnīgas neatkarības garantēšana. Reģionu komiteja aicina vēlreiz apstiprināt vienlīdzīgas attieksmes principu pret visiem iekšējā tirgus dalībniekiem kā enerģētikas politikas svarīgu nostādni. Eiropas tirgū izejvielām jābūt pieejamām visiem un ar vienādiem nosacījumiem atbilstīgi pārredzamības un tirgus liberalizācijas prasībām;

30. norāda, ka pašreizējās ekonomikas un vides krīzes apstākļos ekonomikas atveseļošanas plāni un ieguldījumi energoefektivitātē un atjaunojamajos energoresursos ir cieši saistīti. Tādēļ jautājumi par resursu, arī enerģijas, efektīvāku izmantošanu, kā arī "zaļās tehnoloģijas" saistās gan ar stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem – panākt konkurētspējīgu, gudru un videi nekaitīgāku ekonomiku, gan ar Eiropas klimata politiku un pasākumiem, lai palielinātu Eiropas energoapgādes neatkarību;

31. atzinīgi vērtē Eiropas Savienības būtisko progresu Eiropas tirgū pieejamo energoietilpīgo preču un pakalpojumu standartizācijas jomā un aicina turpināt iesākto darbu, tiecoties pēc visaugstākajām prasībām energotaupības un energoefektivitātes jomā;

32. uzsver, ka energoefektīvi transportlīdzekļi (hibrīdie un elektriskie automobiļi, u.c.), neraugoties uz to vēl ierobežotajām iespējām, atbilst lielai daļai mobilitātes vajadzību, ko patlaban apmierina ar benzīnu vai dīzeļdegvielu darbināmi transportlīdzekļi. Turklāt energoefektīviem transportlīdzekļiem ir priekšrocības, kas atbilst šādiem ES enerģētikas politikas pamatpīlāriem: energotaupība, mazāka enerģētiskā atkarība, mazāk kaitīgu emisiju, lielāka elektrotīkla efektivitāte, trokšņa samazināšana u.c. Tādēļ Komiteja uzskata, ka jāatbalsta sabiedriskie transportlīdzekļi, īpaši dzelzceļa transports (ātrvilcieni un vietējās satiksmes vilcieni);

33. secina, ka visu šo mērķu sasniegšanai būs vajadzīgi saskaņoti pasākumi Eiropas, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī. Tikai ar kopīgiem spēkiem Eiropa sasniegs ilgtspējas, konkurētspējas un drošības mērķus energoapgādes jomā;

34. ierosina enerģētikas rīcības plānā, ko iesniegs Komisija, iekļaut arī sākotnējos apsvērumus par ES enerģētikas politiku pēc 2020. gada, pamatojoties uz visaptverošu skatījumu, kurā ņemti vērā visi pieejamie enerģijas veidi (tradicionālie energoresursi, kodolenerģija un atjaunojamie energoresursi);

Reģionālo un vietējo pašvaldību loma

35. atgādina ES iestādēm, ka reģionālajām un vietējām pašvaldībām ir izšķiroša nozīme topošās Eiropas enerģētikas stratēģijas īstenošanā, jo tās ir atbildīgas par daudziem pasākumiem saistībā ar enerģētiku, proti, teritorijas plānošanu un pārvaldību, atļauju izsniegšanu, ieguldījumiem, publisko iepirkumu, enerģijas ražošanu un patēriņu, kā arī tāpēc, ka tās ir tuvu patērētājam. Turklāt transports, mājokļi, sabiedriskās ēkas un sabiedrisko vietu apgaismes infrastruktūra, ko plāno un nodrošina vietējās un reģionālās pašvaldības, ir jomas, kurās iespējams ievērojami samazināt CO₂ emisiju un gūt enerģijas ietaupījumu;

36. aicina veikt vispusīgu ietekmes novērtējumu par visu turpmāko ES pasākumu enerģētikas jomā iespējamām ekonomiskajām sekām un finanšu un administratīvajām izmaksām, ņemot vērā vietējās un reģionālās īpatnības;

37. norāda, ka reģionālajām un vietējām iestādēm ir vadošā loma, lai veicinātu individuālās attieksmes maiņu, kas ir obligāts priekšnoteikums energoefektivitātes mērķu sasniegšanai, kā arī lai īstenotu un atbalstītu ne tikai vietējā un reģionālā, bet arī valstu un Eiropas līmeņa pasākumus un projektus, kas paredzēti mērķu īstenošanai energoefektivitātes, vides aizsardzības un klimata pārmaiņu seku apkarošanas jomā. Šo reģionālo un vietējo iestāžu svarīgo lomu jau atzinusi Komisija un Eiropas Parlaments;

⁽²⁾ CdR 241/2008 fin.

38. neapstrīdot dalībvalstu svarīgo nozīmi tīkla un savienojumu infrastruktūras finansēšanā, norāda, ka vietējā un reģionālajā līmenī varētu uzņemties lielākas saistības attīstīt uz atjaunojamiem energoresursiem un "viediem" enerģijas tīkliem balstītas enerģijas jaudu. Ir nepieciešama sadarbība starp kopienām, vietējām un reģionālajām pašvaldībām un enerģētikas uzņēmumiem, lai izstrādātu un īstenotu vietējos enerģētikas plānus. Šāda sadarbība ietver enerģētikas uzņēmumu rīcībā esošo datu plašāku pieejamību un monitoringu reālajā laikā ar viedo skaitītāju palīdzību;

39. tādēļ vietējās un reģionālās pašvaldības ir jāuzskata par partneriem, kas var sekmēt šīs svarīgās programmas izplatīšanu un īstenošanu, nevis par šķērslī tālejošas stratēģijas straujai izvēšanai. Tām arī ir būtiska nozīme īstenoto projektu kvalitātes nodrošināšanā;

40. norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības jau uzsākušas pasākumus un iniciatīvas, kas sekmēs Eiropas politikas mērķu sasniegšanu vides aizsardzības un klimata pārmaiņu jomā. Šajā sakarā jāuzsver Pilsētu mēru pakta nozīme iedzīvotāju informēšanā par enerģijas jautājumiem un individuālās attieksmes maiņā, kā arī informācijas un sadarbības tīklu izveidē, kuros apvienojušās Pakta parakstījušās pilsētas un pašvaldības;

41. aicina vietējās un reģionālās pašvaldības, kuras ir līderpozīcijā energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas ražošanas struktūru izstrādes jomā, aktīvāk iesaistīties saziņā un sadarbībā ar citām pašvaldībām. Vajadzētu atbalstīt šā Pakta paplašināšanu, iesaistot tajā vietējās pilsētu un lauku kopienas, kuras vēlas tajā piedalīties, kā arī jebkuru citu reģionālā, valstu vai starptautiskā līmeņa sadarbību, kas sekmētu kopīgo rīcību;

42. pauž gandarījumu par Komisijas ieceri veicināt vietējos risinājumus enerģētikas jomā un turpināt attīstīt "viedo pilsētu" iniciatīvu, kas sekmētu "tīrus" ieguldījumus un līdz ar to uzlabotu energoefektivitāti. To varētu panākt ar Komisijas atbalstu ražošanas potenciālam, ko sniedz koģenerācija un atjaunojamie energoresursi, kā arī pilsētu apkures un dzesēšanas tīkli, kas saistīti ar šāda veida tehnoloģijām un atjaunojamu enerģijas avotu izmantošanu (biomasa u.c.), un decentralizēta elektroenerģijas ražošana. Reģionu komiteja aicina Komisiju un Padomi izstrādāt šim mērķim paredzētus decentralizētus finanšu instrumentus;

43. vēlas uzsvērt, ka Eiropas iestādēm ir jāparedz pietiekami garu īstenošanas termiņu, kas ļautu vietējām un reģionālajām iestādēm piemērot ES pieņemtos noteikumus energoefektivitātes jomā un nodrošināt iesniegto projektu kvalitāti;

44. ņemot vērā vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmīgo lomu ar energoefektivitāti un enerģiju saistīto prasību īstenošanā, prasa izstrādāt Eiropas līmenī vairāk un efektīvākus finanšu instrumentus, lai atbalstītu teritoriālo pašvaldību

centienus veikt ieguldījumus ilgtspējīgas enerģētikas jomā. Tas palīdzētu pārvarēt grūtības, kuras joprojām pastāv valstu līmenī, piemēram, nepietiekama līdzekļu izmantošana pārāk stingru noteikumu dēļ vai tādēļ, ka vietējie dalībnieki nav pietiekami informēti par finansējuma iespējām;

45. vēlreiz apstiprina Komitejas iepriekšējā atzinumā pausto nostāju par siltumnīcefekta gāzes emisiju kvotu tirdzniecību pēc 2012. gada, uzskatot, ka vairāk nekā trešdaļu no līdzekļiem, kas iegūti ar šīs sistēmas palīdzību, būtu jāpiešķir vērienīgiem vietējā un reģionālā līmeņa ieguldījumiem energoefektivitātes un energoapgādes jomā, izmantojot iekšējos atjaunojamās resursus;

46. atzinīgi vērtē neizmantoto līdzekļu pārdali saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 663/2009 II sadaļu, piešķirot tos vietējām un reģionālajām pašvaldībām, lai ilgtspējīgas enerģētikas projektu ietvaros finansētu pasākumus, kuriem ir tūlītēja, izvērtējama un būtiska ietekme uz ES ekonomikas atveseļošanu, energoapgādes drošības palielināšanu un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu. Šajā sakarā Komiteja atbalsta tāda pastāvīga finanšu instrumenta izstrādi, kas dod iespēju atbalstīt projektus energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas jomā un sekmē pašvaldību, vietējo un reģionālo iestāžu ieguldījumu finansēšanu šajās jomās, palīdzot tādējādi mazināt mazu, izolētu un neaizsargātu enerģētikas sistēmu, piemēram, tālākajos reģionos, lielo atkarību no ārējiem energoresursiem;

47. ierosina daļēji kompensēt atjaunojamās enerģijas augstākas cenas, pietiekami ilgā laikā pakāpeniski pārskatot subsīdijas tradicionālajiem energoresursiem, ņemot vērā Eiropas enerģētikas tirgus liberalizāciju un publiskā sektora ieguldījumus enerģijas sadales uzņēmumos (publiskā un privātā sektora partnerība). Tas varētu sekmēt MVU iesaistīšanu, izaugsmi un nodarbinātību vietējā un reģionālajā līmenī, kā tas paredzēts stratēģijā "Eiropa 2020", lai veicinātu ekonomikas atveseļošanu. Taču atjaunojamās enerģijas iekļaušana tīklā dažādās dalībvalstīs būtiski atšķiras; tāpēc vajadzētu sekot paraugprakses piemēriem;

48. aicina izstrādāt jaunus instrumentus, nosakot prioritāras vadlīnijas struktūrfondos vai ieguldījumu fondos enerģētikas jomā, lai vietējā un reģionālajā līmenī piešķirtu tiešus aizdevumus un dotācijas ar plašākiem atbilstības kritērijiem energoefektivitātes un enerģijas decentralizētas ražošanas projektiem un garantētu aizņēmuma finansējumu, lai enerģētikas nozares uzņēmumi varētu investēt zemas oglekļa dioksīda emisijas tehnoloģijās elektroenerģijas ražošanas, apkures un dzesēšanas jomā;

49. uzskata, ka ES elektroenerģijas un gāzes tirgus liberalizācijai vajadzētu sekmēt lielākas investīciju iespējas decentralizētos energoapgādes risinājumos, kas plašāk nekā līdz šim ietvertu enerģijas ražošanu no ilgtspējīgiem atjaunojamiem enerģijas avotiem;

50. Īpaši uzsver, ka ir svarīgi turpināt "viedā tīkla" tehnoloģijas izstrādi, veicinot enerģijas decentralizētu ražošanu un izmantojot pēc iespējas vairāk dažādu atjaunojamo enerģijas avotu;

51. aicina pievērst īpašu uzmanību atļaujas procedūru vienkāršošanai, pārredzamībai un termiņu un izmaksu samazināšanai decentralizētu ražošanas struktūru plānošanas un enerģijas transportēšanas jomā;

52. uzskata, ka jānodrošina vietējo iedzīvotāju atbalsts decentralizētai enerģijas piegādei un jāpanāk, lai iedzīvotāji pieņemtu, ka atjaunojamie energoresursi, ņemot vērā pašreizējās ražošanas metodes, bieži vien ir dārgāki nekā tradicionālie energoresursi; tādēļ jāsekmē decentralizēta mazjaudas (mazāk par 100 kW) ražošana (fotoelementu un vēja enerģijas). Turklāt vietējie iedzīvotāji jāinformē par jaunu enerģijas transporta līniju būvniecību. NVO un apvienības, kas darbojas vides aizsardzības jomā, var būt par starpniekiem informācijas apmaiņā starp pilsonisko sabiedrību un vietējām un reģionālajām iestādēm, lai atbalstītu un palīdzētu vietējām un reģionālajām iestādēm īstenot plānus un projektus enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā un vienlaikus informētu sabiedrību. Labāk jāskaidro, kādas ir energoapgādes drošības priekšrocības ilgtermiņā;

53. aicina pievērst īpašu uzmanību, lai tiktu ņemtas vērā vietējo un reģionālo pašvaldību un to iedzīvotāju intereses un nostāja attiecībā uz enerģētikas atkritumu uzglabāšanu un pārstrādi. Šajā nolūkā būtu lietderīgi stiprināt starpniecības un informēšanas instrumentus;

54. uzsver, ka vietējām un reģionālajām enerģijas aģentūrām ir svarīga loma ES enerģētikas politikas un tiesību aktu īstenošanā, jo tās veido Eiropas, valstu un vietējās politikas saikni ar patērētājiem. Šo aģentūru īstenotos pasākumus sabiedrības informēšanai un izpratnes veidošanai par energotaupības un

atjaunojamo energoresursu jautājumiem vajadzētu plašāk atbalstīt Eiropas līmenī, vienkāršojot regulatīvos noteikumus un administratīvās procedūras, kas saistītas ar zināšanu un finanšu instrumentu pieejamību sabiedrībai. Vienkāršošana, ko papildina plašāka informācija par dažādu reģionālo un vietējo aģentūru uzdevumiem, ir obligāts priekšnoteikums šo aģentūru atbalstam un optimālai darbībai;

55. aicina skaidrot funkciju un pilnvaru sadalījumu starp minētajām aģentūrām un valstu, reģionālajām un vietējām iestādēm, kā arī veicināt šo aģentūru atpazīstamību sabiedrībā un uzņēmumu vidū;

56. uzsver, ka ES pilsētu un lauku teritorijas varētu gūt lielu labumu no uzņēmumiem un jauniem tirgiem energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu jomā. Ja Eiropā līdz 2020. gadam atjaunojamo energoresursu nozarē tiktu izveidots miljons papildu darba vietu, kā to prognozē Eiropas Komisija, tas apliecinātu ES ekonomikas izaugsmes un ES klimata mērķu jaunu līdzsvarotību;

57. saistībā ar ES turpmākās rīcības enerģētikas jomā iespējamām tautsaimnieciskajām sekām un finansiālajiem un administratīvajiem izdevumiem aicina izstrādāt vispusīgu ietekmes novērtējumu, kurā ņemtas vērā vietējās un reģionālās īpatnības, jo īpaši salās un tālākajos reģionos, kuru enerģētikas sistēmas ir pilnīgi izolētas. Šo īpatnību dēļ ideālā enerģijas avotu kombinācija katrā reģionā var būt atšķirīga. Tāpat arī jaunu enerģijas avotu attīstības un tradicionālo energoresursu saglabāšanas vai izzušanas ietekme dažādos reģionos var būt ļoti dažāda;

58. norāda, ka visos turpmākajos enerģētikas politikas tiesību aktos jāņem vērā vietējo un reģionālo iestāžu kompetence, lai intervences līmenis atbilstu subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem.

Briselē, 2010. gada 1. decembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētāja*
Mercedes BRESSO